

Nacionālajai elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomei

Raidījuma „Pi myusim Latgolā” izvērtējums

(2017.gada maijs - jūlijs)

Trīs mēnešu periodā ir izskanējuši 26 raidījumi – intervijas un „Kulturys skreine” jeb kultūras afiša. Dialoga formā raidījuma veidotāji kopā ar viesiem atklāj norises Latgalē. Pirmkārt, iedzīvotāju dzīvesstāstos, un, otrkārt, kultūras notikumu reprezentācijā, kurā piedalās kāds no Latgales reģiona pilsētas vai pagastu kultūras pasākumu organizatoriem. Raidījumi ataino vietējo cilvēku kolorītu un darbību dažādās jomās, akcentējot latgalieša dotības un talantus, kā arī Latvijā dzīvojošo cilvēku unikalitāti, tie varētu būt vērtīgs materiāls Latvijas simtgades materiālu arhīvam par Latvijas iedzīvotājiem.

Lai gan teritorija nav galvenais (jo būtiskākais šajos raidījumos ir personība un tā piederība Latgalei), tomēr sižetos atspoguļotas aktualitātes dažādās Latgales teritorijās – sākot no Rēzeknes, Daugavpils, Ludzas, Preiļiem un līdz pat mazākām teritoriālajām vienībām, piemēram, Pasienes pagastu Zilupes novadā.

Ceturkšņa novitāte bija pašvaldību vēlēšanas – sākotnēji informējot par deputātu kandidātiem, par vēlēšanu procesu, kā arī vēlēšanu rezultātiem.

Žurnālistu darbs

Raidījumā izskan trīs žurnālistu (Daces Dambes, Lauras Sondores-Strodes un Teņa Bikovska) veidotie sižeti. Žurnālisti „dzīvi” iesaistās dialogā ar intervējamo un izrāda interesi. Dialogu raitu padara daudzveidīgie jautājumi un spilgts intervējamā pieteikums. Arī tehniskais izpildījums ir „ausij patīkams” – tās ir intervijas klātienē, līdz ar to var redzēt, ka raidījuma veidotāji lietderīgi izmanto piešķirtos resursus un dodas pie intervējamajiem visā Latgalē. Pārstāvētās tematikas un intervējamo izvēle liecina, ka, veidojot raidījumu, ka tiek ņemtas vērā radio auditorijas atšķirības.

Raidījumu dinamiku un intensitāti veicina viedokļu daudzveidība, kas tajos izskan, piemēram, Latgales simtgades kongresa amatpersonu uzstāšanās izteikumi, deputātu kandidātu, kas pārstāv dažādas partijas, vīzijas u.tml. Arī vienam intervējamam dotais laiks ir pietiekams, lai varētu

NACIONĀLĀ ELEKTRONISKO PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻU PADOME	
Sanemts	12.09.2017
Nr.	3-7/1239

izteikties un nenogurdinātu klausītāju. Dažādu avotu funkcionalitāte bija dzirdama raidījumā par politiskajām norisēm Kārsavas, Ciblas, Ludzas un Zilupes pašvaldībās, kurā tika intervēta laikraksta „Ludzas Zeme” redaktore. Raidījuma objektivitāti nodrošināja iedzīvotāju komentāri, pretējā gadījumā tikai redaktore viedoklis skanēja tendenciozi un subjektīvi, kas neveicina klausītāju kritisko domāšanu. Ja raidījums tika veidots kā reportāža par vietējām pašvaldībām, kur iedzīvotāju izteikumus papildināja eksperta viedoklis; šajā gadījumā eksperts īsti neveica savas funkcijas. Lai gan raidījuma „Pi myusim Latgolā” mērķis nav veicināt kritisko domāšanu, tomēr tas būtu jebkura profesionāla žurnālista darbības pamatā. Un būtiski, ka nevis daudz viedokļu, bet daudzveidīgus viedokļus. Lai klausītāji paši var secināt.

Atzinības vērtā ir T.Bikovska intervija ar uzņēmuma „Preiļu siers” valdes priekšsēdētāju J.Šņepstu, jo žurnālista uzdotie jautājumi un tajos ietvertā informācija ļāva izprast situāciju piena nozarē, kā arī uzņēmējdarbībā kopumā, līdz ar to ir spilgts piemērs, kā raidījumā realizēt informatīvo un izglītojošo funkciju.

Kopumā žurnālistu vēstījums ir raits un saistošs klausītājiem. Nereti neizpratni rada viesu izvēle, tomēr akcentējot unikālus faktus un personības profesionālo darbību, tā kļūst saprotama. Intervējamā izvēli raksturo divas pazīmes: tematiski biogrāfiskais un biogrāfiskais vēstījums. Pirmo raksturo tēmas aktualitāte vai notikums, piemēram, Latgales simtgades kongresa kontekstā tika intervēts Franča Trasuna dzimtas pārstāvis Ivars Graudiņš, kurā tika atklātas 1917. gada Latgales kongresa idejas, pirms Jāņiem tika intervēts kora diriģents Jānis Grudulis, pirms rallija – veco motociklu kolekcionārs Dzintars Dvinskis u.tml. Šādās intervijās viesis komentē sižeta aktualitāti, svinības vai pasākumu, kā arī atklāj savu personību. Savukārt biogrāfiskie vēstījumi galvenokārt vērsti uz intervējamā dzīves gaitu atklājumu. Žurnālisti interviju parasti uzsāk ar kolorītu vides un cilvēka raksturojumu un tad turpina ar cilvēka dzīves gaitu atklājumu.

Kā jau sākumā tika minēts, šajā periodā liela daļa sižetu tika veltīti pašvaldību vēlēšanu atspoguļošanai. Minētie raidījumi radīja ciklisku vēstījumu kopu, jo arī pēc vēlēšanām raidījuma veidotāji atskatījās un informēja par rezultātiem – deputāti varēja apstiprināt vai noliegt savas prognozes. Jāteic, kardinālas izmaiņas deputātu teiktajā pirms un pēc vēlēšanām saklausīt nevarēja, drīzāk sabiedrisko attiecību paņēmienus, piemēram, A.Elksniņa ideja interviju uzsākt latgaliski.

Saturs

Maija mēneša raidījumos dominējošās ir divas tēmas – pašvaldību vēlēšanas un Latgales simtgades kongress, savukārt jūnijā un jūlijā – vasaras saulgriežu svētki, pilsētas svētki, Annas diena, Latgales ērģeļu dienas u.c. pasākumi. Tēmas tiek atklātas intervijās, kurās piedalās dažādu

profesiju pārstāvji. Raidījumā šajā ceturksnī ir viesojušies politiķi, uzņēmēji, mediķis, mūziķi, vetārste u.c., līdz ar to potenciālā raidījumu auditorija ir ļoti plaša un veicina dažādu klausītāju interesi. Piemēram, raidījumā ir viesojušies dažādu mūzikas žanru pārstāvji (akadēmiskās un populārās).

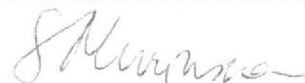
Vairāki raidījumi tika veltīti Latgales simtgades kongresa atspoguļošanai, atainojot Latgales veidošanās procesu un viedokļus par turpmāko Latgales attīstību. Viens raidījums tika veltīts arī kongresa dalībnieku runu atkārtojumam, tādējādi vēlreiz atgādinot par kongresu un, iespējams, ļaujot objektīvāk paraudzīties un tajā izteiktajām idejām un viedokļiem, kā arī latgaliešu atšķirīgo attieksmi pret šo notikumu.

Raidījuma veidotāji pievēršas arī latgaliešu valodas stiprināšanas jautājumiem, izjautājot valsts amatpersonas, respektīvi, aktualizējot šo jautājumu valstiskā līmenī. Jāteic, jautājums par latgaliešu valodas lietošanu un lomu izskan vairākās intervijās.

Raidījumu tēmu klāstu papildina izzinošie raidījumi, kas līdztekus dzīvesstāsta reprezentācijai atklāj ne tik plašai sabiedrības daļai zināmas aktivitātes, piemēram, par latgaliešu – Lauras Putānes un Karīnas Ziegleres Vācijā rīkotajiem Latviešu dziesmu svētkiem, Armanda Kociņa ieguldījumu latgaliešu valodas saglabāšanā. Jāpiebilst, ka intervijā ar A.Kociņu izskanēja arī fragments no raidījuma „Latgolys Bolss” (2003.g.), līdz ar to klausītājiem bija labāk saprast sarunas kontekstu, kā arī salīdzināt, kā bija toreiz un kas mainījies mūsdienās. Katrā ziņā tie ir iedvesmojoši un piederības sajūtu veicinoši.

Līdztekus intervijām katru nedēļu izskan raidījums „Kulturys skreine”, kas arī ir veidots intervijas žanrā. Vienīgā atšķirība no intervijām ir tā, ka intervējamā lomā ir kultūras dzīves organizētāji. Šī raidījuma vērtība ir izglītojošā informācija, kas tajos izskan, piemēram, par dabas objektiem, latgaliešu tradīcijām, ticējumiem u.tml., respektīvi, tie reprezentē kultūras mantojumu.

Dr.sc.comm. Sandra Murinska

Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas docente,

Biznesa un sabiedrības procesu centra pētniece